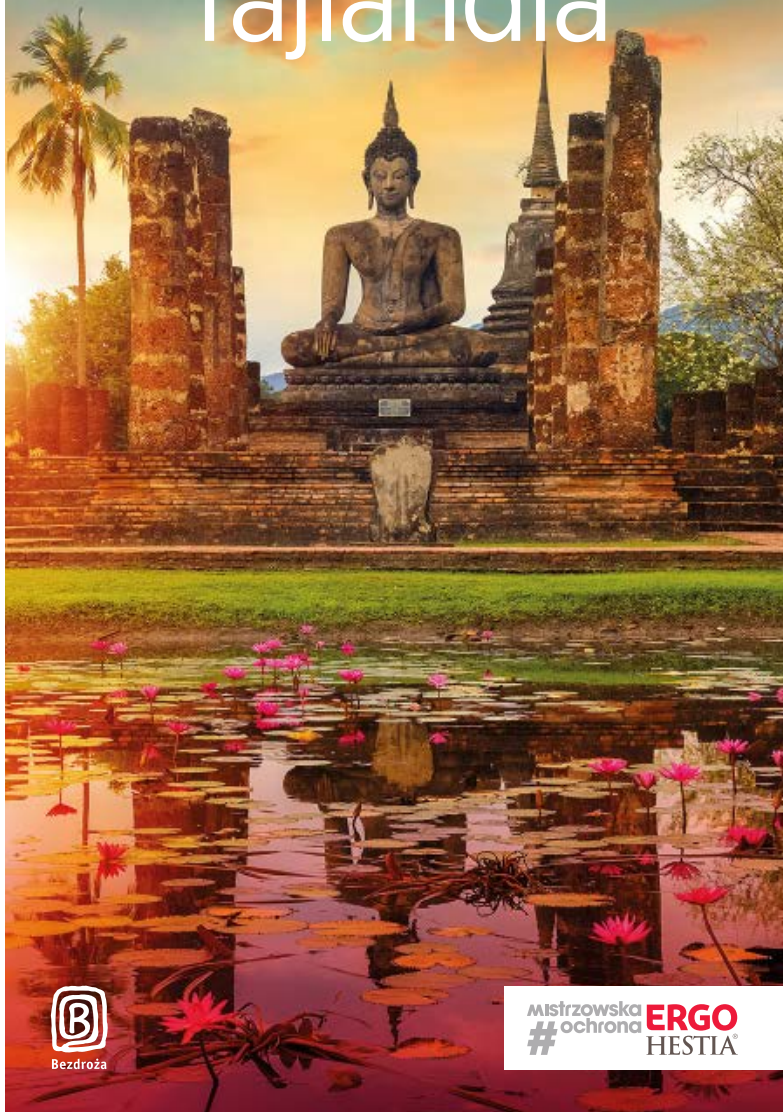

travelbook

Tajlandia

Bezdroża

Mistrzowska #ochrona ERGO
HESTIA

Autor przewodnika: Krzysztof Dopierała

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Aktualizacja: Krzysztof Dopierała

Redakcja: Gabriela Niemiec

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?betjt2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie II

ISBN: 978-83-283-4057-2

Copyright © Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE TAJLANDII _____	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE _____	15
PRZED WYJAZDEM _____	16
Wybór czasu podróży _____	16
Źródła informacji _____	17
Przewodniki i mapy _____	17
Internet _____	18
Formalności _____	19
Ubezpieczenie _____	19
Zabezpieczenia medyczne _____	21
Co zabrać? _____	22
DOJAZD _____	24
NA MIEJSCU _____	26
Komunikacja _____	26
Samoloty _____	27
Autobusy _____	27
Pociągi _____	29
Samochoody _____	30
Statki i promy _____	30
Autostop _____	31
Transport miejski _____	32
Rowery i motocykle _____	34
Noclegi _____	35
Wyżywienie _____	38
INFORMATOR A-Z _____	39
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE _____	51
KRAJOZNAWCZE ABC _____	52
Tajlandia północna _____	52
Tajlandia północno-wschodnia _____	54
Tajlandia środkowa _____	54
Tajlandia zachodnia _____	55

Tajlandia wschodnia	56
Tajlandia południowa	56
SPOŁECZEŃSTWO	60
Struktura etniczna	60
Język i komunikacja	61
Religia	62
Obyczaje	64
Tajski uśmiech	64
<i>Sanuk</i> znaczy zabawa	65
Zachowanie godności	66
Trzecia płeć	67
Mania wybielania	67
Ciemna strona turystyki	68
KULTURA I SZTUKA	70
Festiwale	70
Muzyka	71
Architektura	72
Sztuka buddyjska	74
Tkactwo	75
KUCHNIA TAJLANDII	76
TAJLANDIA PÓŁNOCNO-ZACHODNIA	83
BANGKOK	86
TAJLANDIA ŚRODKOWA	115
Ayutthaya	116
Lop Buri	123
Kanchanaburi	127
▶ Uliczne jedzenie	134
Sangkhlaburi	136
TAJLANDIA PÓŁNOCNA	141
Chiang Mai	143
Sukhothai	154
Pętla Mae Hong Son	159
▶ Mniejszości etniczne regionu północnego	162
Pai	164
Chiang Rai	168

TAJLANDIA POŁUDNIOWA	173
Phetchaburi	176
Hua Hin	179
Wyspy Ko Pha Yam i Ko Chang Noi	183
Wyspa Ko Samui	185
Wyspa Ko Pha Ngan	190
Wyspa Ko Tao	194
Wyspy Ko Yao i Morski Park Narodowy Ao Phangnga	197
► Rezerwaty na wodzie	200
Krabi	202
Phuket	208
Wyspy Ko Phi Phi	212
Wyspa Ko Lanta	215
Wyspa Ko Lipe i Morski Park Narodowy Tarutao	220
TAJLANDIA WSCHODNIA	223
Pattaya	226
Wyspa Ko Samet	231
Wyspa Ko Chang	235
Park Narodowy Khao Yai	241
Ubon Ratchathani	243
Udon Thani	247
Nong Khai	250
INDEKS	254

PAMIĄTKI HISTORII

Kanchanaburi

Miasto w niewielkiej odległości od stolicy, w którym przyroda parków narodowych łączy się z bogatym tłem historii II wojny światowej. To tu zobaczymy m.in. słynny most na rzece Kwai, niesławny punkt na odcinku kolejowym znanym jako „linia śmierci”. ▶

Sukhothai

Stolica historycznego królestwa z dala od turystycznych tłumów. Zachwyć budzą tu liczące setki lat świątynie z kamiennymi posągami Buddy.

Ban Chiang

Jedno z najważniejszych stanowisk archeologicznych Azji Południowo-Wschodniej i jedno z najstarszych na świecie świadectw kultury brązu. Od 1992 r. na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Ayutthaya

Stolica królestwa Ayutthaya, zaczątku późniejszego Syjamu i współczesnej Tajlandii, w XVII w. opisywana przez podróżników z Zachodu jako najbardziej kosmopolityczne miasto świata. Dziś z dawnej potęgi pozostało wiele monumentalnych ruin – od 1991 r. znajdują się one na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO. ▶

Park Narodowy Pha Taem

Oprócz zaszytych w gęstwinie świątyni pełniących funkcję centrów medytacji park słynie z pradawnych naskalnych malowideł. ▼

Atrakcje Tajlandii

Kup książkę

Poleć książkę

CUDA PRZYRODY

Park Narodowy Khao Yai

Przyrodnicza perła Półwyspu Indochińskiego, najstarszy tajski rezerwat przyrody. Spotkamy tu różne odmiany lasu tropikalnego, a także niezliczone egzotyczne zwierzęta, w tym żyjące na wolności słonie i tygrysy.

Morskie parki narodowe

Wodne rezerваты przyrody, takie jak choćby Ang Thong przy wschodnim i Surin przy zachodnim wybrzeżu, to w Tajlandii symbole egzotycznego raju.

Railay

Plaża obfitująca w niezwykle formacje skalne, mekka dla miłośników wspinaczki skałkowej. Gotowi na wyzwania śmiałkowie w każdym wieku znajdą tu coś dla siebie.

Wodospad Erawan

Imponujące, siedmiopoziomowe dzieło przyrody na terenie Parku Narodowego

Erawan, umożliwiające kąpiel w lazurowej wodzie.

Jaskinia Chiang Dao

Leżący na granicy parku narodowego system tuneli, w których można zobaczyć niewielkie ołtarzyki ku czci Buddy.

Park Narodowy Kaeng Krachon

Największy park narodowy Tajlandii, słynący z olbrzymiej różnorodności fauny (w parku żyją m.in. słonie, lamparty, tygrysy, gibony i jeżozwierze) oraz największej odnotowanej liczby gatunków ptaków (ok. 420).

Kup książkę

Poleć książkę

Ko Pha Ngan

Wyspa pełna porośniętych egzotyczną roślinnością wzgórz oraz plaż z drobnym piaskiem, oferująca udział w comiesięcznym Full Moon Party – najsłynniejszej plażowej imprezie tanecznej w Tajlandii.

Ko Lipe

Jedna z najpiękniejszych wysp dalekiego tajskiego południa, wciąż rzadko odwiedzana przez turystów. Pobliski Park Narodowy Tarutao pozwala na podziwianie nietkniętych rajskich wysepek w prawdziwie nieturystycznym wydaniu.

Ko Pha Yam i Ko Chang Noi

Usytuowane przy granicy z Birmą wyspy odcięte od cywilizacji, doskonały wybór dla miłośników wsłuchiwania się w odgłosy natury.

Ko Samui

Jedna z najpopularniejszych wysp Tajlandii, corocznie oblegana przez turystów. Setki barów, resortów, szkoły nurkowania i wszelkie atrakcje, a wokół tropikalna zieleni i turkusowa woda.

Ko Lanta

Atrakcje przyrodniczo-historyczne, zróżnicowany krajobraz, a także plaże, które spełniają wymagania zarówno niskobudżetowych podróżnych, jak i szukających wygody rodzin z dziećmi.

EGZOTYCZNE WYSPY

Kup książkę

Poleć książkę

Wyspy Trang

Archipelag dla poszukujących ucieczki od turystycznych tłumów. Każda z wysp ma własny, niepowtarzalny charakter.

Ko Chang

Tropikalna wyspa w Zatoce Tajlandzkiej. Można tu odpoczywać na rajskiej plaży pod palmami lub odkrywać schowane w dżungli wodospady.

Kup książkę

Poleć książkę

Sukhothai

Sukhothai w pierwszej chwili może kojarzyć się z położoną dalej na południe Ayutthayą. W obu miejscach znajdowały się stolice starożytnych królestw będących kolebką współczesnego państwa tajskiego, oba znajdują się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO i ich główną atrakcją są stanowiska archeologiczne odsłaniające blask dawnych świątyń i pałaców. Między ośrodkiem na północy i tym położonym w środkowej części Tajlandii można znaleźć jednak kilka różnic, które przemawiają na korzyść Sukhothai jako potencjalnego miejsca odwiedzin. Tutejsze ruiny, choć są starsze, zachowały się w lepszym stanie. Jedną z przyczyn tego jest fakt, że Ayutthaya została w ostatnich latach swego istnienia niemal kompletnie zrównana z ziemią przez birmańskich najeźdźców. Poza tym w kolejnych stuleciach nowe miasto rozwijało się tam niejako wokół starego i życie ludzi wśród zabytków nie przyniosło tym drugim wiele dobrego. Stare świątynie padały też ofiarą chciwych eksploratorów,

poszukiwaczy skarbów i zwykłych złodziei. Z kolei w Sukhothai ruiny są usytuowane są z dala od współczesnych osiedli, co pozwoliło uniknąć tego typu problemów oraz zachować ich bardziej autentyczny charakter. Przemieszczając się pomiędzy świątyniami tutejszego kompleksu, nie trzeba przekraczać ruchliwych dróg i mijać grup wracających ze szkoły dzieci – w powietrzu czuć tu atmosferę zatrzymanego czasu. Co równie ważne, samo miasto także leży z dala od głównego turystycznego szlaku i wielu podróżnych omija je w drodze na północ, gnając prosto do Chiang Mai. Warto wykorzystać tę przewagę i obcować z tajską historią w bardziej kameralny sposób.

HISTORIA

Sukhothai uważane jest za pierwsze liczące się w regionie tajskie królestwo. Jego historia zaczyna się w 1238 r., kiedy to ogłoszono niepodległość spod ręki trzymających tu wcześniej władzę

▼ Wat Mahathat

Kup książkę

Poleć książkę

Khmerów. Owa samorządność została potwierdzona w wygranej przez Tajów bitwie, która rozegrała się kilka lat później. Rządzący od 1279 r. król Ramkhamhaeng nazywany bywa pierwszą znaczącą postacią tajskiej polityki. Władca dokonał ekspansji terytorialnej królestwa Sukhothai, nakazał rozbudowę jego stolicy oraz przysłużył się powstaniu tajskiego alfabetu – najstarsze inskrypcje w kraju można dziś podziwiać na tułtejszych kamiennych stelach. Również w tym czasie rozkwitła tutaj buddyzm i tworzono religijne standardy, które do dziś są przestrzegane przez mnichów. Niestety era dobrobytu nie trwała więcej niż jedno stulecie. Po śmierci szczodrego władcy jego następcy nie byli w stanie utrzymać kontroli nad ogromnym terytorium państwa, a powstanie na południu silnego królestwa Ayutthaya wyznaczyło nowe źródło władzy w regionie. Już wkrótce Sukhothai dostało się pod panowanie tamtejszych władców, a całkowita integracja terytorialna nastąpiła w XV w. poprzez mieszane małżeństwa z królewskimi rodami.

WARTO ZOBACZYĆ

Teren ★ **Parku Historycznego Sukhothai** 📍 **strefa centralna 6.30–18.00 (sb. do 21.00), pozostałe strefy nieco krócej; wstęp 100 THB do każdej ze stref** – znajduje się ok. 12 km na zachód od nowej części miasta. Jest podzielony na pięć stref: centralną, północną, zachodnią, południową i wschodnią. Najciekawsze ruiny znajdują się w trzech pierwszych.

Kompleks ★ **świątyni Wat Mahathat** leży w samym środku centralnej strefy zabytków. Była to najważniejsza świątynia dawnej stolicy. W czasach świetności na jej terenie znajdowało się 10 hal

Mistyczne drzewa bodhi

Szczególnie na północy Tajlandii da się zauważyć, że wiele świątyń ma na swych dziedzińcach święte drzewo *bodhi*. Zwykło się uważać, że pod takim drzewem Budda doznał oświecenia. Ponieważ gatunek ten posiada bardzo sprężyste gałęzie, które z czasem opadają aż do ziemi, zwyczaj praktykowany przez Tajów nakazuje utykanie wokół nich kijów służących jako podpory. Wspierając masywne gałęzie, wyznawcy buddyźmu symbolicznie wspierają też własną religię, przez co spływa na nich dobra karma. W języku tajskim owe kije noszą nazwę *mai kham sari* (*sari* to tajskie słowo oznaczające drzewo *bodhi*). Poza spełnianiem funkcji religijnej święte drzewa nadają świątynom mistyczną atmosferę.

modlitewnych i ok. 200 stup, z których najwyższa zachowana do dziś mieści podobno ważne relikwie Buddy przywiezione ze Sri Lanki. Budynki kompleksu rozciągają się na osi wschód–zachód; większość z nich, włącznie z posągami Buddy, jest zwrócona twarzą w kierunku wschodnim – reguła ta dotyczy zresztą niemal wszystkich tajskich świątyń. Znajdujące się tutaj budowle noszą znamiona różnych stylów architektonicznych, m.in. khmerskiego i laotańskiego. Po obu stronach głównego zespołu budynków znajdują się dwie 12-metrowe rzeźby stojącego Buddy (jest to poza charakterystyczną dla tego okresu w sztuce) zachowane w bardzo dobrym stanie, jeśli wziąć się pod uwagę ich wiek.

Pozostałości położonej na północ od Wat Mahathat **świątyni Wat Chana Songkhram** nie są imponujące, warto jednak rzucić okiem na tutejszą stupę. Budowla w charakterystycznym kształcie dzwonu jest zachowana w bardzo dobrym stanie i stanowi reprezentatywny przykład *chedi* z okresu funkcjonowania królestwa Sukhothai. Niedaleko za nią znajduje się współczesny **pomnik króla Ramkhamhaenga**, wykonany z brązu w 1971 r.

Świątynia Wat Sa Sri, której nazwę tłumaczy się jako „świątynia kolorowej sadzawki”, znajduje się pośrodku sztucznego zbiornika wodnego, nigdy największego na terenie królewskiej stolicy. Znajdująca się tutaj stupa prawdopodobnie zawiera szczątki rządzącego w XIV w. króla Li Thai. Na wyspę wchodzi się mostkiem od strony południowej.

Na południe od Wat Mahathat stoi **świątynia Wat Si Sawai**. Stylem najbar-

dziej ze wszystkich budynków przypomina świątynie khmerskie. Uważa się również, że był to jedyny obiekt sakralny, w którym pierwotnie oddawano cześć bóstwom hinduskim. Trzy tutejsze wieże zwane *prang* przywodzą na myśl fasadę samej świątyni Angkor Wat.

Wizyta w niewielkim **Muzeum Narodowym Ramkhamhaeng** **wstęp 150 THB; 9.00–16.00** – będzie dobrym rozpoczęciem lub zakończeniem zwiedzania centralnej części tutejszych ruin, niestety dodatkowo płatnym. Na ekspozycję składają się liczne artefakty znalezione podczas wieloletnich prac archeologicznych w Sukhothai: rzeźby, kamienne inskrypcje i przedmioty codziennego użytku.

Położona w strefie północnej **świątynia Wat Si Chum** posiada na swoim terenie jedną z najbardziej imponujących w całym Sukhothai rzeźb Buddy. Figura, której wysokość sięga 11 m, znajduje się wewnątrz dawnej hali modlitewnej

▼ Wat Si Sawai

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Rzeźba Buddy w świątyni Wat Si Chum

zwanej mandapą (*mondop*). Można ją podejrzeć przez wąską szczelinę w ścianie – położenie posągu w ciasnym pomieszczeniu sprawia wrażenie, jakby szczelnie wypełniał on całe jego wnętrze. Grube ściany kryją tajemnicę – dawniej znajdował się w nich korytarz, który pozwalał wiernym wspiąć się do góry, by obcować z Buddą z nieco mniejszego dystansu.

Znajdująca się w strefie zachodniej świątynia **Wat Saphan Hin** szczyti się

kolejnym potężnym posągiem Buddy. Tym razem figura widoczna jest z od-dali, ustawiono ją bowiem na wzgórze. Było to niegdyś miejsce pielgrzymkowe, do którego wiódł mierzący ok. 300 m kamienny most (w zasadzie ścieżka) – jego pozostałości do dziś prowadzą pielgrzymów i turystów do ponad 12-metrowego posągu. Znalezione inskrypcje informowały, że król Ramkhamhaeng przyjeżdżał tutaj na słoniu, aby oddać hołd Buddzie.

Dojazd i orientacja

Sukhothai ma **połączenia autobusowe** m.in. z Bangkokiem (dworzec Mo Chit, cena od 250–300 THB, czas przejazdu ok. 7 godz.), Ayutthayą (od 250 THB, ok. 6 godz.), Chiang Mai (od 200–300 THB, ok. 5 godz.), Phitsanulok (od 50 THB, ok. 1 godz.), gdzie znajduje się najbliższa stacja kolejowa, czy Mae Sot (od 150–200 THB, ok. 3 godz.) na granicy z Birmą. **Dworzec autobusowy** znajduje się ok. 2 km na północny zachód od centrum nowego miasta. Publiczny

songthaew kursuje stąd zarówno do nowej, jak i starej części miasta, koszt przejazdu 20–30 THB, choć kierowcy będą zapewne chcieli zainkasować więcej.

Z **dworca kolejowego** w Phitsanulok można dojechać do wszystkich miast położonych wzdłuż linii północnej, m.in. do Chiang Mai (cena od 400 THB, kuszetki w 2 klasie, czas przejazdu 7–8 godz.), Lop Buri (od 50 THB, klasa *hard seat*, 4–5 godz.), Ayutthai (od 60 THB, *hard seat*, 5–6 godz.) czy Bangkoku (od 400 THB, kuszetki w 2 klasie, 6–7 godz.).

Lotnisko znajduje się ok. 30 km na północ od miasta i zgodnie z rozkładem lotów kursuje na tej trasie autobus do centrum (cena przejazdu ok. 200 THB). Do Sukhothai można dolecieć jedynie z Bangkoku (Air Asia lub Nok Air; cena od 30 USD).

Między nową częścią miasta a parkiem archeologicznym kursuje publiczny *songthaew* (cena 30–40 THB). Po terenie samych ruin można przemieszczać się wynajętymi rowerami (od 30–50 THB za dzień), wypożyczalnie znajdują się w starej części Sukhothai.

Noclegi

Do wyboru są obiekty zlokalizowane w nowej i starej części miasta, w pobliżu starożytnych ruin. Choć te drugie kuszą atmosferą pobliskich zabytków, infrastruktura w nowym Sukhothai, zwłaszcza gastronomiczna, jest nieco bogatsza. Niewielkie turystyczne centrum mieści się przy głównym miejskim moście, na lewym brzegu rzeki Yom.

- ◆ **Ban Thai Guesthouse**, 38 Th Pravet Nakhorn, nowe miasto; tel.: +66 55 610163; www.banthaiguesthouse.wix.com/banthaiguesthouse; dwójki od 300–500 THB. Swą dużą popularność

▲ Świątynia w Parku Historycznym Sukhothai

obiekt zawdzięcza zarówno niskim cenom, jak i atmosferze; część pokoi ma formę niewielkich domków; na miejscu działa restauracja.

- ◆ **EZ House**, 240/4 Moo 7, Th Jarodvithi Thong, nowe miasto; tel.: +66 82 5040007; fb: EzHouseCafe; dwójki od 500–700 THB. Zbierający dobre recenzje gościniec usytuowany przy głównej drodze łączącej nowe i stare miasto; przestrzenne pokoje, lokalizacja niedaleko stacji autobusowej.
- ◆ **Old City Guesthouse**, 28/7 Moo 3, Th Jarodvithi Thong, stare miasto; tel.: +66 91 0300393; fb: Old-City-Guest-House; dwójki od 500 THB. Działający od wielu lat gościniec z tanimi pokojami zaaranżowanymi w starym tajskim domu; najtańsze izby będą służyć raczej mało wymagającym turystom, droższe są nieco bardziej reprezentatywne.

Wyżywienie

Więcej ciekawych lokali można znaleźć w nowej części miasta, ale turyści, którzy zdecydują się na nocleg w okolicy ruin, także nie będą głodni. Dzięki swojemu położeniu Sukhothai uważane jest za miejsce, w którym łączą się tradycje kulinarne różnych części kraju – już tutaj można spróbować niektórych dań znanych w kuchni północnej, np. *khao soi* (gęsta i sycąca zupa z lekko chrupiącymi nudlami i kurczakiem). Lokalnym specjałem jest z kolei *kuay tiao* – ryżowy makaron w słodko-kwaśnym wywarze, serwowany z fasolką szparagową, orzeszkami i kawałkami wieprzowiny, także z jej grillowaną skórą. Tanie **uliczne stoiska** można znaleźć m.in. po drugiej stronie mostu przez rzekę Yom, w okolicach świątyni. W turystycznej części nowego miasta na uwagę zasługuje **restauracja Pai** (3 Th Pravet Nakhon; ceny od 60–80 THB), serwująca takie tajskie klasyki jak *pad thai* czy *curry phanaeng* w dość sporych rozmiarach.

Pętla Mae Hong Son

Trasa wiodąca przez północno-zachodnie rubieże Tajlandii, tytułowana od nazwy miasta i prowincji pętlą Mae Hong Son, oferuje najlepsze widoki, jakie można spotkać w tej części kraju. Niemal oplata ona pasmo górskie Tanen Taunggyi (skrajna część systemu łańcucha Himalajów), w którym leży najwyższa góra Tajlandii **Doi Inthanon** oraz inne szczyty przekraczające wysokością 2000 m n.p.m. Przy dobrej pogodzie tu-tejsze pejzaże są prawdziwą ucztą dla oczu – z mijanych punktów widokowych można zobaczyć panoramę parków narodowych czy tajsko-birmańską linię graniczną. Potocznie pętla nazywana jest „Trasą 1864 zakrętów”, choć w praktyce liczba ta uwzględnia jedynie odcinek z Chiang Mai do Mae Hong Son. Nazwa odpowiada jednak górskiemu charakterowi trasy i powinna odstraszyć potencjalnych śmiałków bez co najmniej średniego doświadczenia od prób pokonania jej na skuterze.

Pętla rozpoczyna się i kończy w Chiang Mai; można pokonać ją w dowolnym kierunku, tzn. zgodnie z ruchem wskazówek zegara lub przeciwnie. Mo-

tocyklistom z mniejszym doświadczeniem poleca się pierwszy wariant, gdyż wtedy bardziej wymagające odcinki trasy znajdują się na samym końcu. Długość pętli to ok. 600 km, więc na spokojne jej pokonanie należy przeznaczyć cztery dni, więcej zaś, jeśli w plan chcemy włączyć trekking lub zwiedzanie. Pokonanie trasy transportem publicznym jest także możliwe, ale zajmuje odpowiednio więcej czasu.

Początkowy odcinek trasy prowadzi z Chiang Mai do Mae Sariang (ok. 190 km) i wiedzie na południowy zachód wzdłuż drogi nr 108. Po drodze mija się **Park Narodowy Doi Inthanon** z najwyższym szczytem Tajlandii w tle. Położone w rozległej dolinie nad rzeką Yuan **MAE SARIANG** jest cichym i spokojnym miasteczkiem. Bliskość Birmy sprawia, że pełni ono rolę niewielkiego ośrodka handlu przygranicznego, także nielegalnego. Szczególnie warto zajrzeć do **Muzeum Mae Sariang** w 2015 r. muzeum zostało częściowo strawione przez ogień, a w trakcie aktualizacji niniejszego przewodnika było zamknięte dla odwiedzających, którego charakterystyczna

▼ Stupy w Parku Narodowym Doi Inthanon

Kup książkę

Poleć książkę

sylwetka z wysokim wielopoziomowym dachem w formie wież (to styl mniejszości etnicznej Shan) wita podróżnych już przy wjeździe do miasta. Ze względu na obecność gęsto zalesionego **Parku Narodowego Salawin** w tutejszej okolicy popularne są trekkingi. Z powodu niewielkiej liczby turystów ceny są jednak nieco wyższe niż w innych częściach regionu. Z działających agencji turystycznych można polecić **Salawin Tours** **📍 85/1 Th Laeng Phanit, ulica równoległa do rzeki.**

Kolejna część trasy (ok. 160 km) wiedzie niemal w prostej linii na północ z Mae Sariang do **MAE HONG SON**. Niepisana stolica tej odizolowanej części północy jest w dużej mierze zamieszkała przez mniejszość Shan, podobnie jak cały stan o tej samej nazwie po birmańskiej stronie granicy. Choć infrastruktura turystyczna daleka jest od słynnego Pai, także tu można skorzystać z rozbudowanej oferty aktywnego wypoczynku. Znanym organizatorem wędrówek i spływów rzeką jest m.in. **Sunflower Cafe Tour** **📍 30 Th Navakachasarn, po zachodniej stronie jeziora; www.sunflowercafetour.com.** W okolicy znajdują się również znane na całym świecie wioski kobiet z mniejszości Karen, słynących z długich szyj (zob. rozkładówka s. 162–163). Centrum Mae Hong Son rozciąga się wokół **jeziora Jong Kham**, przy którym znajdują się dwie interesujące **świątynie: Wat Jong Klang i Wat Jong Kham**. Sylwetki budowli odbijają się w wodzie, a falujące wzgórze stanowią tło dla ich zielonych dachów i złotych stup. Niedziela jest w mieście dniem targowym, rozkładany jest tu wtedy sporych rozmiarów **bazar**.

Dalszy odcinek pętli prowadzi z Mae Hong Son do Pai (zob. s. 164). To względnie krótki dystans (ok. 110 km), jednak

Na dachu Syjamu

Choć wysokość najwyższego szczytu Tajlandii **Doi Inthanon** jest całkiem spora (2565 m n.p.m.; wstęp na teren parku 300 THB), zdobycie go nie jest bardzo skomplikowanym wyzwaniem. Niemal na samą górę prowadzi dobrej jakości asfaltowa droga, od której na sam wierzchołek wiedzie mało wymagający szlak. Codziennie przybywają tu w grupach krajowi i zagraniczni turyści, którzy chętnie robią sobie zdjęcia pod tablicą „Najwyższy punkt w Tajlandii”. Na szczycie bywa dość chłodno, warto więc zabrać ze sobą odpowiednią odzież. Niekorzystna bywa też mgła, która potrafi całkowicie zasłonić piękne panoramiczne widoki.

Na terenie parku znajduje się sporo **wodospadów**. Warto też zatrzymać się przy dwóch charakterystycznych **stupach**, zwanych Naphamethinidon oraz Naphaphonphumisiri, postawionych tu w 1987 r. z okazji 60. urodzin króla Bhumibola. Przy parkingu znajdującym się kilkaset metrów od nich rozpoczyna się interesujący szlak przyrodniczy (czas przejścia 2–3 godz.).

Zdecydowanie najłatwiej dotrzeć tu z całodzienną wycieczką zorganizowaną z Chiang Mai (cena od 1200–1400 THB od osoby). Transport publiczny także funkcjonuje, dojazd jest jednak nieco skomplikowany i konieczna będzie przesiadka w miasteczku Chom Thong. Tak jak w większości tajszych parków narodowych, także na terenie Doi Inthanon istnieje możliwość zakwaterowania (tel.: +66 53 286729; dwójki od 1000 THB).

najbardziej wymagający technicznie – droga faluje tutaj w płataninie podjazdów i zakrętów. Po drodze można zatrzymać się w niewielkim Soppong, którego okolica słynie przede wszystkim z jaskiń. Najbardziej znana – **jaskinia Tham Lot** **wstęp 150 THB z przewodnikiem** – może nie imponuje długością (1,6 km), posiada za to piękne formacje naciekowe oraz sporych rozmiarów główną komorę. Zarówno tutaj, jak i w innych okolicznych grotach odkryto pozostałości starożytnych trumien tekowych, wykonanych najpewniej tysiące lat temu przez mniejszość etniczną Lawa.

Ostatni fragment pętli (ok. 130 km) rozpoczyna się w Pai, a kończy w Chiang Mai. Przy końcu drogi nr 1095 należy skrócić w prawo w trasę nr 107, zmierzającą

wprost do północnej stolicy. Większa część tego odcinka również obfituje w zakręty, podróżując skuterem, najlepiej więc spuścić rękę z gazu.

▲ Jaskinia Tham Lot

Informator

- ◆ **Skutery** najlepiej wypożyczyć w Chiang Mai – punktów wynajmu jest mnóstwo w obrębie starego miasta (cena od 150–250 THB za dzień). Trasa jest długa i wymagająca, warto więc zwrócić szczególną uwagę na stan techniczny pojazdu – opony, hamulce i poziom płynów.
- ◆ Pętlę można też pokonać **transportem publicznym**. Autobusy do Mae Sariang (cena od 100–150 THB, czas przejazdu 4–5 godz.) lub bezpośrednio do Mae Hong Son (od 150–200 THB, 8–9 godz.; należy zwrócić uwagę, czy autobus jedzie trasą północną, czy południową – wariant przez Pai jest nieco krótszy i tańszy) odjeżdżają z dworca Arcade w Chiang Mai. Podróż z Mae Sariang do Mae Hong Son trwa 3–4 godz. (cena od 100–150 THB) i dalej do Pai ok. 4 godz. (od 100–150 THB). Alternatywą dla autobusów publicznych są nieco droższe i szybsze minibusy.
- ◆ **Noclegi**. Każde z miast na trasie pętli posiada przyzwoitą bazę noclegową,

a wybór w Mae Hong Son i Pai jest bardzo duży. W Mae Sariang sporo obiektów można znaleźć nad rzeką Yuan wzdłuż Th Laeng Phanit, np. usytuowany w drewnianej chacie **North-west Guesthouse** (81 Th Laeng Phanit; tel.: +66 89 7009928; rezerwacje przez stronę www.agoda.com; dwójki od 400 THB). Dzielnica hotelowa Mae Hong Son mieści się z kolei głównie w okolicach jeziora Jong Kham. Znajdujący się tu **Piya Guesthouse** (1/1 Th Khunlumpras, Soi 3; tel.: +66 53 611260; fb: Piya-Guesthouse-Mae-Hong-Son; dwójki od 700 THB) oferuje pokoje bardzo porządnej kategorii.

- ◆ **Wyżywienie**. Obiektów gastronomicznych najlepiej szukać w okolicy samych gościńców – wiele z nich posiada zresztą własne restauracje. Standardowo targowiska będą najtańszym miejscem, gdzie można się posilić. W tym regionie warto skosztować przysmaków kuchni birmańskiej. Mae Hong Son znane jest również ze znakomitej jakości kawy.

Krabi

Pejzaże prowincji Krabi odpowiadają najbardziej powszechnym wyobrażeniom o Tajlandii, znanym z turystycznych broszur reklamujących ten kraj. Wybrzeże pełne jest tu wapiennych formacji skalnych, których masywne sylwetki odbijają się w ciepłych wodach lazurowych zatok, a tradycyjne łódki typu *longtail* kołyszą się niespiesznie w rytm mknących ku brzegowi fal. Ten idylliczny krajobraz sprawia, że niestety ciężko tu o chwilę wytchnienia i większość popularnych miejsc jest zwykle opanowana przez tłumy urlopowiczów. Ze względu na obecność wielu skał prowincja Krabi jest mekką dla miłośników wspinaczki skałkowej, oferującą ścianki na każdym stopniu zaawansowania.

Choć nazwa „Krabi” odnosi się do samego miasta, wymieniając ją podróżnicy mają zwykle na myśli obszar prowincji, obejmujący również słynną **plażę Ao Nang** oraz pobliskie **Railay** – centra wspinaczkowe (oba zlokalizowane ok. 25 km na południowy zachód od miasta).

HISTORIA

Niektórzy archeolodzy uważają, że tereny prowincji Krabi mogą stanowić najstarszy zamieszkały obszar Tajlandii, w którym *Homo sapiens* żyli już w czasach prehistorycznych (25–35 tys. lat temu). W lokalnych jaskiniach znaleziono wiele prastarych malowideł oraz artefaktów, choć niesięgających w przeszłość aż tak

daleko. Przez sporą część swej historii region znajdował się pod władaniem królestwa Ligor, zarządzanego z Nakhon Si Thammarat, i pozostawał pod jego administracją do czasu wydzielenia osobnej prowincji w XIX w. Nazwa miasta wywodzi się od legendy dotyczącej mieczy (*krabi*) znalezionych w miejscu jego powstania – można je dziś oglądać na miejskiej pieczęci.

▲ Wat Kaew Korawaram

WARTO ZOBACZYĆ

Krabi jest prowincjonalnym, pozbawionym plaż miasteczkiem, które stanowi dogodny punkt wypadowy (ma sporą bazę obiektów noclegowych) do okolicznych atrakcji. Leży nad rzeką o tej samej nazwie, łączącą się kilka kilometrów dalej z wodami Morza Andamańskiego. Jest też domem dla częściowo muzułmańskiej społeczności.

Warto tu zajrzeć do zlokalizowanej w centrum **świątyni Wat Kaew Korawaram** 📍 **Th Maharaj**; **wstęp wolny**, której białą konstrukcję wieńczy charakterystyczny

niebieski dach. Bardziej znana świątynia oddalona jest ok. 8 km na północ od miasta. **Wat Tham Seua**, nazywana też „**świątynią tygryziej jaskini**” 📍 **dojazd *songthaew* wzdłuż Th Utarakit, cena ok. 50 THB; wstęp wolny**, swoją nazwę zawdzięcza niewielkiej gromadzie, w której dzikie koty lubiły ucinąć sobie drzemkę. Na szczycie tutejszego wzgórza (wspinaczka po 1237 schodach jest wyczerpująca) wznosi się złota pagoda, można stąd także podziwiać panoramę prowincji.

Na południe od Krabi rozciąga się tzw. **plaża skamieniałych muszli** 📍 **dojazd *tuk-tukiem* 150–200 THB; wstęp 200 THB** – wiek znajdujących się tu skamielin szacuje się na 40 mln lat.

Informacja turystyczna

Biuro informacyjne znajduje się przy głównej ulicy miasta (292 Th Maharaj). Dodatkowo planowanie podróży ułatwią strony www.krabi-tourism.com i www.yourkrabi.com.

Dojazd i orientacja

Do Krabi można dojechać **autobusem** m.in. z Bangkoku (cena od 500–600 THB, czas przejazdu ok. 12 godz.), Surat Thani (od 150–200 THB, ok. 3 godz.) czy Trang (od 150 THB, ok. 2 godz.). **Dworzec** jest zlokalizowany ok. 5 km na północ od

centrum miasta, niedaleko głównej drogi krajowej nr 4 (dojazd *songthaew* wzdłuż Th Maharaj lub Th Utarakit, poniżej 50 THB). W agencjach turystycznych można też wykupić pakiety transferowe na poszczególne wyspy południa (np. od 500–700 THB na Ko Samui).

Lotnisko (www.krabiairportonline.com) znajduje się ok. 14 km na północny wschód od centrum, dojazd dedykowanym autobusem 80–100 THB, a *tuk-tukiem* lub taksówką motocyklową 150–250 THB. Tanie linie Air Asia latają stąd m.in. do Bangkoku (od 40 USD) i Chiang Mai (od 60 USD).

Przystań promowa Khlong Chilat (połączenia na wyspy Ko Phi Phi i Ko Lanta, obie trasy od 300–400 THB) znajduje się ok. 4 km na południowy wschód od miasta, bilety zakupione w agencjach obejmują zwykle transfer z centrum. Do Railay (od 150–200 THB) można się dostać z przystani Khong Kha w centrum miasta (Th Khong Kha). Do przystani Tha Len (połączenia na wyspy Ko Yao, od 150–200 THB) znajdującej się najdalej od Krabi (ok. 30 km na północny zachód) da się dotrzeć autobusem z lokalnego dworca (cena ok. 50 THB).

Noclegi

Wybór zakwaterowania jest duży. Część podróżnych preferuje miejsca bezpośrednio przy plażach Ao Nang lub Railay.

- ◆ **Hometel Hotel**, 7 Soi 10, Th Maharaj; tel.: +66 75 622301; rezerwacje przez stronę www.agoda.com; dwójki od 600–900 THB. Wymyślnie urządzone pokoje w formie loftów; na dole warta polecenia kawiarnia.
- ◆ **Nature View Guesthouse**, 92-94 Th Khong Kha; tel.: +66 75 624037; www.krabinatureview.com; dwójki od ok. 300–500 THB. Prosty, ale schludny gościniec nad rzeką, niedaleko przystani promowej, skąd odpływają łódki do Railay.

- ◆ **Pak-Up Hostel**, 87 Th Utarakit; tel.: +66 75 611955; www.pakup-hostel.com; miejsce w dormitorium od 250–350 THB, dwójki od 1000 THB. Nowoczesny obiekt hostelowy ze świetnym tarasem widokowym. Wszystkie pokoje klimatyzowane.

Wyżywienie

Centrum Krabi pochłonie miłośników ulicznego jedzenia. Działa tutaj aż kilka świetnych targowisk. Na **bazarze Maharaj** przy alei 10 Maharaj Soi serwuje się mnóstwo odmian curry, także w niecodziennych wersjach, np. z żabami. Stoiska **wieczornego targowiska** rozkładane są wzdłuż rzeki i okolicy Th Khong Kha. Dużo jest **restauracji turystycznych** oferujących menu zachodnie z pizzą i stekami na czele. Mieszana kuchnię europejsko-tajską serwuje się choćby w **Gecko Cabane** (36-37 Soi Ruamjit, na zachód od przystani Khong Kha; fb: Gecko-CabaneRestaurant; ceny od 100–150 THB).

Inne informacje

W ofercie wszechobecnych agencji turystycznych w Krabi znaleźć można wiele form **aktywnego wypoczynku**. Do popularnych należą **wycieczki kajakowe** po zatoce Ao Thalane (cena od 600–700 THB za pół dnia) i **wycieczka po wyspach** okolicznych wód (od 400–500 THB za pół dnia).

Kup książkę

Poleć książkę

OKOLICE

Plaża Ao Nang nie jest najbardziej widowiskowa wśród innych w okolicy, ale z pewnością najstynniejsza, a miasteczko **Ao Phra Nang** w ciągu kilku dekad urosło do rangi kurortu numer jeden w całej prowincji. Nadmorski pas piasku jest tutaj długi, jednak dość wąski, urozmaicają go czekające na klientów drewniane łódki. Jak na kurort przystało, na wyciągnięcie ręki są tu wszelkie udogodnienia: agencje turystyczne, wynajem samochodów i skuterów oraz zakwaterowanie każdej kategorii. Tak jak w Krabi, sporą część populacji stanowią muzułmanie, co klóci się z włączającymi się po mieście grupami półnagich turystów – będąc tutaj, zachowajmy szacunek dla lokalnej kultury. Plaża Ao Nang może być znana, ale niekoniecznie jest warta dłuższego pobytu, można odwiedzić ją i miasteczko w czasie pobytu w Krabi. Z dworca autobusowego

w Krabi kursują tu regularnie autobusy oraz *songthaew* (cena od 50 THB).

Plaże ★ **Railay**, zapisywane także jako „Rai Leh”, bywają symbolem pocztówkowych krajobrazów prowincji. Na oddzielony od lądu wysokimi skałami oraz gęstwiną drzew półwysp można dotrzeć jedynie łódką, co wzmacnia poczucie, że jesteśmy na wyspie. Najpopularniejsza plaża, zwana po prostu **Zachodnie Railay**, ma w tle imponujące pasmo wzniesień wapiennych, co czyni z niej jedną z najbardziej widowiskowych plaż w kraju. Nie gorsza jest **plaża Haad Phra Nang**, która tak samo tytułowana jest w niejednym magazynie podróżniczym. Choć jest to publiczny skrawek piasku, teren tuż obok należy do ekskluzywnego resortu i pilnują go

▼ Zachodnie Railay

Kup książkę

Poleć książkę

strażnicy mogą wprowadzać osobliwą atmosferę. Mniej znana i odizolowana od reszty **plaża Ao Tonsai** przez wiele lat była najspokojniejszą częścią na półwyspie, z tanimi bungalowami i barami przy plaży. Niestety w ostatnich latach rozpoczęła się tu budowa resortu i dawna atmosfera przechodzi do historii. Obiekty noclegowe znajdują się też w okolicy **plaży** zwanej **Wschodnie Railay** – najmniej imponującej krajobrazowo.

W wolnym czasie można się wybrać na wycieczkę do kilku jaskiń. Warta uwagi jest zwłaszcza **jaskinia Phra Nang**, przypominająca boginię o takim samym imieniu, która patronuje płodności. Z tego powodu pozostawiane są tutaj wystrugane w drewnie symboliczne fallusy. Nie należy mylić tego miejsca z większą jaskinią Phra Nang Nai **📍 wstęp 40 THB** w północnej części półwyspu.

Na półwyspie funkcjonuje mnóstwo **szkół wspinaczkowych**, które oferują wyposażalnię sprzętu oraz kursy na wszystkich stopniach zaawansowania. Ceny są

Informator

Łódki docierają z przystani Khong Kha w Krabi na plażę Railay wiele razy dziennie (cena ok. 150–200 THB, czas podróży ok. 40 min). Można się tu dostać także z plaży Ao Nang (ok. 100–150 THB, ok. 20 min).

Najtańsze obiekty noclegowe znajdowały się do tej pory przy plaży Ao Tonsai, jednak w związku z budową resortu nie wiadomo, jaka będzie sytuacja w najbliższych latach. Przy pozostałych plażach standard zakwaterowania jest wyższy. Jednym z tańszych miejsc są położone na wzgórzu za plażą Wschodnie Railay **Cabana Garden Bungalows** (tel.: +66 75 621733; bungalowy od 500–1000 THB).

przeróżne i zaczynają się od 700–1000 THB za kilkugodzinne lekcje wprowadzające do kwot przekraczających 10 000 THB za wielodniowe kursy. Z innymi cennikami można się zapoznać na stronie jednej ze szkół, np. Real Rocks (www.realrock-sclimbing.com).

▲ Wspinaczka w Railay

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Tajlandia

to od wielu lat jeden z najpopularniejszych wśród turystów krajów Azji Południowo-Wschodniej. Siłą Krainy Uśmiechu jest różnorodność. Porośnięte dżunglą góry, rajskie plaże, wsie mniejszości etnicznych i kosmopolityczny Bangkok – gdzie dostojne świątynie i nowoczesna architektura sąsiadują z niezliczonymi klubami nocnymi, salonami masażu i stoiskami z „legendarnym” ulicznym jedzeniem – tworzą oszałamiający, feeryczny kalejdoskop, który olśni każdego poszukującego egzotyki i wrażeń podróżnika.

Fascynujące **zabytki**

Bajkowe **plaże** pod palmami

Egzotyczna **przyroda**

Nocne **życie** Bangkoku

Pływające **targi**

Kuchnia tajska dla koneserów

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-4057-2

Cena 26,90 zł